

KOMISJA WSPÓŁPRACY PARLAMENTARNEJ UE-UKRAINA

Dziesiąte posiedzenie

26-27 lutego 2008 r.

BRUKSELA

Współprzewodniczący: Adrian SEVERIN i Borys TARASYUK

Oświadczenie końcowe oraz zalecenia zgodnie z art. 90 Porozumienia o partnerstwie i współpracy

W dniach 26-27 lutego 2008 r. w Brukseli pod wspólnym przewodnictwem Adriana SEVERINA (PSE, Rumunia) i Borysa TARASYUKA (Nasza Ukraina - Ludowa Samoobrona) odbyło się dziesiąte posiedzenie Komisji Współpracy Parlamentarnej UE-Ukraina. Komisja wymieniła poglądy z Arsenijem YATSENYUKIEM, przewodniczącym Rady Najwyższej Ukrainy, Konstantinem YELISEEVEM, wiceministrem spraw zagranicznych Ukrainy, w imieniu rządu Ukrainy, J.E. Darją BAVDEŽ-KURET, ambasadorem Słowenii, w imieniu urzędującej prezydencji Rady Unii Europejskiej, Huguesem MINGARELLIM, zastępcą dyrektora generalnego DG ds. Stosunków Zewnętrznych, w imieniu Komisji Europejskiej, oraz Adamem BIELANEM, sprawozdawcą ds. Ukrainy Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu Europejskiego.

Komisja Współpracy Parlamentarnej (KWP):

Stan stosunków UE-Ukraina

1. podkreśla, że stosunki Unii Europejskiej z Ukrainą mają ogromne znaczenie dla obu stron i z zadowoleniem przyjmuje strategiczny wybór Ukrainy ukierunkowany na członkostwo w UE;
2. podkreśla, że ze względu na położenie geograficzne, historię, powiązania kulturalne i gospodarcze Ukrainę można wyraźnie określić jako integralną część Europy; odnotowuje, że tak jak każdy demokratyczny kraj europejski przestrzegający rządów prawa, Ukraina może zgodnie z art. 49 traktatu o Unii Europejskiej złożyć wniosek o członkostwo w UE; podkreśla, że szanse na członkostwo w UE znacznie wzrosną, jeżeli Ukraina z powodzeniem przeprowadzi wszechstronne reformy mające na celu wdrożenie kryteriów kopenhaskich, jak również niezbędnych zmian konstytucyjnych, politycznych i sądowniczych; podkreśla, że tempo i zakres wspólnego procesu europejskiego powinny możliwie jak najściślej odpowiadać możliwościom realizowania odpowiednich reform w UE;
3. odnotowuje, że o ile różne mechanizmy i instrumenty europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) pomagają Ukrainie w przeprowadzaniu procesu reform, a tym samym przybliżają ją do UE, „status sąsiada” nie zaspokaja aspiracji Ukrainy, a kraj ten nie uznaje tego za odpowiednią podstawę dla stosunków UE-Ukraina w przyszłości; wyraża wątpliwości w odniesieniu do znaczenia zakresu geograficznego EPS, obejmującej kraje europejskie jak i pozaeuropejskie, i uważa, że należy znacząco wzmocnić EPS, tak aby zapewnić

więcej bodźców i instrumentów do stawiania czoła wspólnym wyzwaniom i pomóc Ukrainie w ściślejszej integracji z UE;

4. odnotowuje znaczący postęp osiągnięty we wdrażaniu planu działania UE-Ukraina i w tym kontekście zachęca UE i Ukrainę do dokonania wspólnej oceny jego implementacji; z zadowoleniem przyjmuje też zamiary stron w zakresie kontynuowania aktywnej współpracy mającej na celu realizację istniejących porozumień dwustronnych;
5. zwraca uwagę na fakt, że państwa członkowskie UE, które bezpośrednio sąsiadują z Ukrainą, odgrywają istotną rolę i ponoszą szczególną odpowiedzialność za wspieranie postępu w stosunkach UE-Ukraina; w tym kontekście zachęca Ukrainę i jej bezpośrednich sąsiadów z UE do dalszej poprawy relacji dwustronnych, znajdowania wzajemnie akceptowalnych rozwiązań w obliczu wspólnych wyzwań i jak najlepszego wykorzystywania uprzywilejowanych stosunków w zbliżaniu UE i Ukrainy;
6. podkreśla istotną rolę, jaką KWP UE-Ukraina odgrywa w intensyfikacji współpracy UE i Ukrainy i nalega na dalsze wzmocnienie parlamentarnego wymiaru stosunków UE-Ukraina;
7. odnotowuje, że negocjacje w sprawie nowej, mającej szerszy zakres umowy UE z Ukrainą, które rozpoczęły się w dniu 5 marca 2007 r., toczą się pomyślnie, a ich szósta runda zakończyła się w dniach 25-31 stycznia 2008 r. w Kijowie;
8. przypomina zapisy zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady z dnia 12 lipca 2007 r., stwierdzając, że obecne negocjacje z Ukrainą powinny doprowadzić do podpisania umowy stowarzyszeniowej, która w sposób efektywny i wiarygodny poszerzy europejską perspektywę Ukrainy i zainicjuje powiązane procesy, w tym możliwość członkostwa;
9. proponuje wprowadzenie mechanizmu konsultacji i pomocy na szczeblu parlamentarnym poprzez powołanie grupy roboczej KWP UE-Ukraina, która informowałaby Parlament Europejski i Radę Najwyższą Ukrainy o procesie negocjacyjnym i ewentualnym wprowadzaniu w życie umowy, przedstawiałaby też w tym kontekście zalecenia dla rządu ukraińskiego, Rady UE i Komisji Europejskiej;
10. ponadto, w zależności od konkretnych zdarzeń w stosunkach UE-Ukraina, zaleca Prezydium KWP pełne wykorzystanie możliwości ustanawiania grup roboczych, które badałyby poszczególne kwestie stanowiące przedmiot wspólnego zainteresowania; mogłyby one prowadzić prace między posiedzeniami KWP, a także zapewnić ciągłość i kontynuację działalności KWP;
11. zachęca do sfinalizowania negocjacji, jeżeli to możliwe, w 2008 r. i podkreśla, że ich tempo i sukces zależy od silnej woli i odpowiedzialności obu stron; oczekuje, że nowa umowa przeniesie stosunki UE-Ukraina na szczebel stowarzyszenia politycznego i integracji gospodarczej;
12. zauważa, że negocjacje dotyczące nowej umowy UE-Ukraina oraz strefy wolnego handlu UE-Ukraina to procesy o różnej szybkości; w tym kontekście wzywa zainteresowane strony do podjęcia odpowiednich środków, tak aby uniknąć spowalniania jednego procesu przez drugi;

13. podkreśla, że poszerzona umowa powinna promować bezpieczeństwo dostaw energii, lepsze zabezpieczenie, efektywność energetyczną i normy środowiskowe, zapewniać postęp w zakresie integracji rynków energii elektrycznej i gazu UE i Ukrainy, a także zachęcać do znajdowania wspólnych rozwiązań mających na celu zwalczanie zmian klimatu;
14. podkreśla, że nowa poszerzona umowa UE z Ukrainą powinna opierać się na wspólnych wartościach, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka, w tym praw mniejszości, podstawowych swobód, jak również zasad gospodarki wolnorynkowej, państwa prawa i dobrego zarządzania, zwalczanie korupcji, promocja zrównoważonego rozwoju oraz walka z transnarodową przestępczością zorganizowaną, terroryzmem i handlem bronią masowego rażenia;
15. podkreśla znaczenie skutecznej polityki informowania o UE, jej instytucjach i wartościach; z zadowoleniem przyjmuje podjęte już w tej dziedzinie środki i zachęca rząd ukraiński do przyjęcia nowego programu informowania obywateli o UE, któremu towarzyszyłyby odpowiednie środki finansowe;

Wydarzenia polityczne i gospodarcze na Ukrainie i w UE

16. z zadowoleniem przyjmuje kontynuację procesu demokratyzacji i reform na Ukrainie i podkreśla, że powodzenie politycznego i gospodarczego rozwoju Ukrainy ma kluczowe znaczenie dla wprowadzenia dobrobytu i stabilizacji w całym regionie;
17. zauważa, że wcześniejsze wybory parlamentarne w dniu 30 września 2007 r. przeprowadzono w otwartym i konkurencyjnym środowisku, oraz że spełniały one międzynarodowe standardy demokratycznych wyborów; podkreśla, że wolny i sprawiedliwy charakter tych wyborów ponownie wzmocnił demokrację na Ukrainie i potwierdził głębokie przywiązanie narodu ukraińskiego do wspólnych europejskich wartości demokratycznych;
18. popiera determinację nowego rządu w zakresie zapewnienia pomyślnej kontynuacji demokratycznych i rynkowych reform na Ukrainie, dalszego prowadzenia i umacniania reform politycznych, społecznych, gospodarczych i sędziowskich, intensyfikacji walki z korupcją i zbliżenia z Unią Europejską (UE);
19. podkreśla znaczenie wprowadzenia w życie odpowiedniej reformy konstytucyjnej, koniecznej dla zapewnienia bardziej efektywnego i wiarygodnego systemu sprawowania władzy oraz stworzenia jasnego systemu hamulców i równowagi; zaznacza, że zmiany konstytucyjne powinny w szczególności określać podział uprawnień między Radą Najwyższą, Radą Ministrów i prezydentem, a także regulować stosunki koalicji rządzącej z opozycją, tak aby zapobiegać sporom kompetencyjnym i walce o władzę, zapewnić skuteczne funkcjonowanie władzy ustawodawczej, a w przyszłości zapobiegać możliwości wystąpienia kryzysu politycznego lub konstytucyjnego podobnego do tego, który doprowadził do wcześniejszych wyborów w 2007 r.;
20. podkreśla, że aby wesprzeć trwale rozwiązania konstytucyjne i reformy, które stanowią podstawę europejskich aspiracji Ukrainy, należy zapewnić szeroki konsensus polityczny w społeczeństwie ukraińskim, a szczególnie w parlamencie;

21. o ile okaże się to niezbędne, wyraża gotowość do udzielenia rady i pomocy przy reformowaniu ram konstytucyjnych kraju; zachęca Prezydium KWP UE-Ukraina, by w razie konieczności zdefiniowało odpowiednie środki i procedury w tym zakresie;
22. wzywa władze ukraińskie do umocnienia niezależności sądownictwa od wpływów politycznych i prywatnych przedsiębiorstw, a także do umożliwienia Trybunałowi Konstytucyjnemu i innym kluczowym organom sądowym tego kraju funkcjonowania w efektywny i niezakłócony sposób;
23. zaleca dalsze ulepszanie ukraińskiego ustawodawstwa dotyczącego partii politycznych i finansowania kampanii politycznych zgodnie z praktyką UE, jak również wprowadzenie jasnego prawa, które oddziela działalność gospodarczą od sprawowania rządów i reguluje konflikty interesów; nalega na skuteczne wdrażanie prawodawstwa, tak aby zagwarantować przejrzystość, wiarygodność i otwartość politycznego systemu na Ukrainie;
24. z niepokojem zauważa, że ograniczanie korupcji pozostaje dla Ukrainy celem priorytetowym, gdyż zjawisko to może zahamować wzrost gospodarczy i utrudnić dostęp kapitału zagranicznego; nalega, by nowy rząd wywiązał się z obietnicy zwalczania korupcji, zwracając szczególną uwagę na jej przyczyny; zaznacza, że kluczem do przyciągnięcia inwestycji zagranicznych na Ukrainę jest stworzenie zdrowego, stabilnego i przewidywalnego klimatu inwestycyjnego;
25. uznając znaczący postęp osiągnięty przez Ukrainę w zakresie zapewnienia podstawowych praw i wolności, podkreśla konieczność zagwarantowania pełnego zaangażowania policji, prokuratorów i sądów w zwalczanie zagrożeń związanych z handlem ludźmi, przemocą i dyskryminacją, a także konieczność stworzenia przez Ukrainę w pełni operacyjnego systemu przyjmowania osób występujących o azyl, który byłby całkowicie zgodny z odnośnymi normami i zobowiązaniami międzynarodowymi; zachęca Ukrainę do dalszego rozwijania dialogu międzyetnicznego i międzykulturowego, jak również do coraz większej ochrony tożsamości mniejszości i ich społecznej integracji; regularna wymiana poglądów i informacji na ten temat, mająca na celu intensyfikację i promocję najlepszych praktyk na Ukrainie i w UE, będzie przyjęta z największym zadowoleniem;
26. uwzględnia fakt, iż rok 2008 został ogłoszony rokiem pamięci ofiar Wielkiego Głodu na Ukrainie w latach 1932-1933 i przypomina oświadczenie przewodniczącego Parlamentu Europejskiego z dnia 21 listopada 2007 r., w którym upamiętnił on 75. rocznicę Holodomoru na Ukrainie i nazwał go wstrząsającą zbrodnią przeciw ludzkości cynicznie i okrutnie zaplanowaną przez reżim stalinowski; ponownie wzywa posłów do Parlamentu Europejskiego do poparcia inicjatyw w zakresie uznania Wielkiego Głodu na Ukrainie (1932-1933) za ludobójstwo;

Współpraca gospodarcza UE-Ukraina

27. zaleca, by podpisany w dniu 5 lutego 2008 r. protokół akcesji Ukrainy do Światowej Organizacji Handlu (WTO) i rozpoczęte w dniu 18 lutego 2008 r. negocjacje w sprawie strefy wolnego handlu opierały się na wspólnej bazie regulacyjnej i obejmowały niemal cały przepływ towarów, usług i kapitału między UE i Ukrainą, jak również ułatwiały przepływ osób związany ze świadczeniem usług i inwestycjami;

28. zauważa, że pogłębiona i wszechstronna strefa wolnego handlu powinna być narzędziem operacyjnym stopniowej integracji ukraińskiej gospodarki z jednolitym rynkiem UE;
29. pochwała pogłębianie dwustronnej współpracy gospodarczej; jednocześnie po raz kolejny wyraża zaniepokojenie w związku z coraz większą nierównowagą w wymianie handlowej między UE i Ukrainą; zachęca Komisję Europejską i rząd ukraiński do podjęcia tej kwestii;
30. podkreśla znaczenie ciągłej współpracy w dziedzinie przygotowań Układu w sprawie oceny zgodności i dopuszczenia do obrotu produktów przemysłowych (ACAA) między UE i Ukrainą;
31. z zadowoleniem przyjmuje otwarcie w grudniu 2007 r. negocjacji między UE i Ukrainą w sprawie wspólnej przestrzeni lotniczej i zachęca obie strony do poczynienia szybkiego postępu i zawarcia porozumienia;

Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne

32. wyraża przekonanie, że kontakty międzyludzkie mają kluczowe znaczenie dla rozwoju stosunków UE-Ukraina i dlatego z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie przez Parlament Europejski w dniu 13 listopada 2007 r. i ratyfikowanie przez Radę Najwyższą Ukrainy w dniu 15 stycznia 2008 r. umów w sprawie ułatwień wizowych i readmisji między Wspólnotą Europejską a Ukrainą; podkreśla potrzebę skutecznego wprowadzania w życie tych umów oraz to, że ostatecznym długoterminowym celem powinien być system ruchu bezwizowego między UE i Ukrainą
33. przypomina zapisy rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 15 listopada 2007 r., w której nalega się, by państwa członkowskie UE wprowadzały dalsze usprawnienia w zakresie przetwarzania wniosków wizowych, tak aby ułatwić mobilność i uczynić legalne podróżowanie do Unii Europejskiej mniej uciążliwym i kosztownym; uważa, że wprowadzenie ruchu bezwizowego dla obywateli UE w 2005 r., jak również odniesienie do perspektywy ruchu bezwizowego dla obywateli ukraińskich w umowie w sprawie ułatwień wizowych będzie stanowiło solidną podstawę dialogu dotyczącego ruchu bezwizowego dla Ukraińców; wzywa państwa członkowskie do efektywnego rozwiązywania problemów napotykanym w związku z funkcjonowaniem ich służb konsularnych;
34. podkreśla znaczenie wprowadzenia wspólnych kontroli granicznych i celnych; zachęca zainteresowane państwa członkowskie UE do rozpatrzenia tej kwestii wraz z Ukrainą; wzywa Radę i Komisję do przeanalizowania możliwości wsparcia tego procesu;
35. zaznacza, że przepustowość istniejących punktów kontrolnych na granicach państw członkowskich UE z Ukrainą jest niewystarczająca w kontekście zrównoważonego rozwoju współpracy transgranicznej i kontaktów międzyludzkich; zachęca Węgry, Polskę, Rumunię, Słowację i Ukrainę do zwiększania liczby punktów kontroli granicznej, w szczególności zgodnie z decyzjami dwustronnych komisji do spraw współpracy transgranicznej;
36. w związku z ostatnim poszerzeniem strefy Schengen w grudniu 2007 r. zachęca odnośnie sąsiadujące państwa członkowskie UE (Polskę, Rumunię i Słowację), do zawierania

z Ukrainą umów dwustronnych w sprawie lokalnego ruchu transgranicznego, a tym samym ułatwiania przepływu osób zamieszkujących na terenach przygranicznych;

Energia i zmiany klimatu

37. podkreśla zasadniczą rolę Ukrainy w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego UE i zaznacza, że pełna kontrola Ukrainy nad niezależnością energetyczną bezpośrednio wiąże się z jej polityczną stabilizacją i dobrobytem; podkreśla, że UE powinna ostatecznie ustalić wspólną zewnętrzną politykę energetyczną, która ma również decydujące znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego Ukrainy;
38. zachęca UE i Ukrainę do opracowywania łącznej strategii UE i Ukrainy w sprawie wspólnego bezpieczeństwa energetycznego opartej na zasadach traktatu karty energetycznej, takich jak otwartość, przejrzystość i wzajemność w odniesieniu do dostępu do rynków i inwestycji;
39. z zadowoleniem przyjmuje znaczący postęp osiągnięty przy realizacji priorytetów protokołu ustaleń między UE a Ukrainą w sprawie współpracy energetycznej z dnia 1 grudnia 2005 r. i wzywa do wzmocnienia dialogu energetycznego w celu zapewnienia bezpiecznego, przejrzystego i wiarygodnego systemu tranzytu energii między Ukrainą i UE; pochwała uzyskanie przez Ukrainę statusu obserwatora w ramach traktatu ustanawiającego Wspólnotę Energetyczną i popiera jej starania o członkostwo;
40. popiera budowę ropociągu Odessa-Brody-Płock i zachęca Ukrainę do włączenia się w prace nad projektem gazociągu Nabucco, jak również korytarzem energetycznym Morze Kaspijskie-Morze Czarne-UE, które mają na celu dywersyfikację źródeł energii i uzyskanie większego bezpieczeństwa energetycznego w regionie; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje porozumienie w sprawie zacieśnienia współpracy w sektorze energetycznym podpisane przez Ukrainę, Polskę, Litwę, Azerbejdżan i Gruzję na szczycie energetycznym w Wilnie w dniu 11 października 2007 r.;
41. z zadowoleniem przyjmuje konkretne kroki podjęte w celu zwiększenia bezpieczeństwa nuklearnego na Ukrainie, takie jak zakończone powodzeniem działania stabilizujące istniejącą powłokę ochronną w Czarnobylu; jednocześnie podkreśla, że Ukraina musi podjąć zasadnicze wysiłki w zakresie oszczędzania energii, efektywności energetycznej oraz energii odnawialnej, poprawy standardów środowiskowych, a po tragicznych wypadkach w kopalniach w 2007 r. zwiększyć bezpieczeństwo i poprawić warunki pracy osób zatrudnionych w kopalniach węgla w całym kraju; wzywa UE do wsparcia Ukrainy w jej staraniach;
42. podkreśla znaczenie współpracy dwustronnej w dziedzinie zmian klimatu i konieczność pomyślnego zakończenia do 2009 r. w ramach konferencji klimatycznej ONZ negocjacji w sprawie globalnego, wszechstronnego porozumienia obejmującego okres po 2012 r.; zachęca Ukrainę i sąsiadujące z nią państwa członkowskie UE do podejmowania wspólnych działań na rzecz ochrony środowiska na obszarach przygranicznych zgodnie ze standardami międzynarodowymi;

Współpraca regionalna i międzynarodowa

43. uznaje postęp współpracy dwustronnej w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE (WPZiB) i w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje

dostosowywanie się przez Ukrainę do oświadczeń UE oraz deklaracje dotyczące kwestii regionalnych i międzynarodowych jako dobry przykład takiej współpracy;

44. pochwała fakt, iż Ukraina odgrywa ważną i pozytywną rolę w regionie; podkreśla, że UE i Ukraina powinny zintensyfikować połączone wysiłki w dziedzinie wspólnego sąsiedztwa, szczególnie w odniesieniu do poprawy stosunków z Rosją, przyczyniania się do zrównoważonego, wszechstronnego i sprawiedliwego rozwiązania konfliktu w Naddniestrzu, zachęcania do demokratycznych reform na Białorusi oraz rozwiązywania innych problemów regionalnych i międzynarodowych stanowiących przedmiot ogólnego zainteresowania;
45. odnotowuje skuteczną pracę misji szkoleniowo-kontrolnych Unii Europejskiej na przejściu granicznym z Ukrainą i Republiką Mołdowy (EUBAM) jako przykład wzajemnie korzystnej i udanej współpracy UE z Ukrainą i z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie misji o kolejne dwa lata;
46. zachęca UE i Ukrainę do bardziej zdecydowanego wspierania regionalnych projektów współpracy politycznej, takich jak Wspólnota Demokratycznego Wyboru, GUAM (Gruzja, Ukraina, Azerbejdżan i Mołdawia) czy Organizacja Współpracy Gospodarczej Państw Morza Czarnego (BSEC) w celu bardziej efektywnego promowania demokracji, współpracy wielostronnej i zrównoważonego rozwoju w całym regionie;
47. odnotowuje gotowość Ukrainy do rozpoczęcia negocjacji w sprawie zawarcia porozumienia dotyczącego wykorzystania przez UE ukraińskiej przepustowości w zakresie transportu powietrznego dalekiego zasięgu dla potrzeb europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony (EPBiO), tak jak przewidziano to w planie działania UE-Ukraina; zachęca Radę Ministrów UE i państwa członkowskie UE do pozytywnego rozpatrzenia tej inicjatywy.

Przyjęto jednogłośnie